

Seminář k obecné didaktice

Petr Knecht

SZ7MP_ODI2/11 Po 15:45-16:30

učebna 38

SZ7MP_ODI2/12 Po 16:40-17:25

učebna 38

Didaktika jako...

- ... umění vyučovat.
- ... teorie vyučování.
- ... teorie učení a vyučování.

Profilující disciplína učitelského vzdělávání.

K dispozici existuje nepřehledné množství literatury.

Literatura

Povinná:

Pasch, M. et al. (1998). *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál.

Doporučená:

- Skalková, J. (2007). *Obecná didaktika*. Praha: Grada.
- Petty, G. (2002). *Moderní vyučování*. Praha: Portál.
- Kalhous, Z., & Obst, O. (2002). *Školní didaktika*. Praha: Portál.

+ Pedagogické časopisy

- Pedagogika, Pedagogická orientace, Orbis scholae, Studia paedagogica

Pro fajnšmekry:

Petty, G. (2009). *Evidence-based teaching*. Cheltenham: Nelson Thornes.

Harmonogram seminářů

- Při stávající hodinové dotaci nejsem schopen zaručit, že odejde z PdF kvalitní učitel.
- V souladu s čl. 16 SZŘ jsou pro ukončení předmětu předepsány průběžné kontroly, jejichž výsledky jsou započítávány do závěrečného hodnocení.
- Studijní zátěž studenta je soustředěna do období semestrální výuky. Požadavky předmětu jsou plněny průběžně v době výuky stanované rozvrhem.

Harmonogram semináře

Datum	Téma	Příprava na test
17.9.	Tradiční a moderní didaktika	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 2
1.10.	Pojetí a cíle vzdělávání	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 3
8.10.	Konkrétní cíle výuky a hodnocení výsledků	Všichni – prostudovat Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (k dispozici na www)
15.10.	Základní kurikulární dokumenty	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 4.1, 4.2
22.10.	Žák a učení, styly učení	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 4.3
29.10.	Principy návrhu učebních činností	Test nebude
5.11.	Kvalita výuky, efektivní výukové strategie	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 5
12.11.	Příprava učitele na vyučování I.	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 6
19.11.	Příprava učitele na vyučování II.	Všichni – příprava Pasch a kol. kap. 8 a 9
26.11.	Řízení třídy	Všichni – RVP.CZ – virtuální hospitace (k dispozici na www)
3.12.	Analýza vyučovací hodiny	Všichni – příprava Minaříková, E. & Janík, T. (2012). Profesní vidění učitelů: od hledání pojmu k možnostem jeho uchopení. <i>Pedagogická orientace</i> , 22(2), 181–204. (k dispozici na www)
10.12.	Reflexe výuky	
17.12.	Diskuse vybraných témat	

Tradiční vs. moderní didaktika

- Vztah teorie a praxe? Viz Skalková.
- Tradiční didaktika je normativní – říká, že by něco mělo být, případně se soustředí na systematizování didaktických kategorií. Je abstraktní – nad obsahy jednotlivých oborů.
- Moderní didaktika je explanační – vysvětluje, proč něco funguje a něco nefunguje, a za jakých podmínek. Je zakotvená do konkrétních obsahů jednotlivých oborů.

Výzkum jako základ moderní didaktiky

- Existují metody, které nefungují?
- Co dělám dobře? Co dělám špatně?
- Co je lepší? Aby žáky učení bavilo, nebo aby měli výsledky?
- Jak víte, co funguje dobře?
- Lidé často zaměňují běžnou praxi za nejlepší praxi.
- Pozor na srdíčkáře a různé iniciativy!

Evidence-based přístup

Didaktika založená na důkazech:

- Potřebujete znát všechny důkazy, abyste mohli činit jasná rozhodnutí.
- Není dostačující vědět, co funguje, ale proč to funguje.
- Musíte znát faktory, které hrají roli právě ve vašem případě.
- Je třeba se stále dívat kriticky na své vlastní didaktické činnosti ve světle výzkumů.

Evidence-based přístup

„Evidence rather than tradition or authoritative personal opinion.“

Je lepší strávit více času problémovou úlohou, nebo diktováním textů?

... takové otázky budeme ujasňovat na semináři, a především v seminární práci.

Seminární práce

- Rámcová příprava na výuku jednoho tematického celku učiva zvolené a probace.
- Struktura:
Preferované pojetí vzdělávání – konkrétní cíl výuky – analýza obsahu – navrhované učební činnosti – způsoby hodnocení – další možné alternativy.
- Jednotlivé části přípravy musí být **VĚDECKY = S OPOROU V ODBORNE LITERATUŘE** zdůvodněny.
- Jedná se o to zdůvodnit například, proč byl vybrán určitý obsah, proč byly zvoleny právě navrhované učební činnosti a způsoby hodnocení.

Prezentace seminárního úkolu (7-10 min.)

Prostudujte si, prosím, text (texty) a připravte si reakci na mé 4 níže uvedené otázky/instrukce.

- 1) Proč jsem podle vašeho názoru tento text použil, resp. co tím sleduji?
- 2) Stručně převyprávějte ostatním studujícím text tak, aby si z něj něco odnesli = aby jim k něčemu byl.
- 3) Podtrhněte v textu (textech) jednu myšlenku, která Vás nejvíce pozitivně oslovila. Zdůvodněte proč.
- 4) Podtrhněte v textu (textech) jednu myšlenku, která Vám radost neudělala. Zdůvodněte proč.

- HARBO, T. (1991). Humanizace vzdělávání a současné teorie kurikula. *Pedagogika*, 41(3), 247–255.
- České pedagogické časopisy: *Pedagogika*, *Pedagogická orientace*, *Orbis scholae*, *Studia paedagogica*
- Učebnice obecné didaktiky – srovnání